

'EEN WET VOOR TOEGANKELIJKHEID ZOU OVERBODIG MOETEN ZIJN'

De optie om audiodescriptie in te schakelen op televisie en de inzet van gebarentolken zoals Irma bij persconferenties, tonen vooruitgang in toegankelijkheid voor mensen met een beperking. Nederland liep echter achter op andere landen, ondanks de groeiende groep mensen met gehoorproblemen. Volgens de WHO zal in 2050 een kwart van de bevolking een hoorprobleem hebben. Dat benadrukt het belang van inclusieve communicatie, zowel in openbare ruimtes als werkplekken. Situaties waarin patiënten in ziekenhuizen oproepen missen of medewerkers in een distributiecentrum een heftruck niet horen, tonen de noodzaak aan. Kleine maatregelen maken een groot verschil voor de 2 miljoen Nederlanders met gehoorproblemen. Het College voor de Rechten van de Mens bewaakt de naleving van het VN-verdrag Handicap en de Wet gelijke behandeling. Maar vergroten wetten toegankelijkheid voor mensen met een hoorprobleem, of zijn andere inspanningen minstens zo belangrijk?

Wendelina Timmerman

Oprichter van Hooridee power en perspectief bij gehoorverlies

"Een wet zou overbodig moeten zijn. Samen zorgen voor toegankelijkheid en inclusie is heden nog geen natuurlijk gegeven. Helaas blijft een wet nog nodig. Deze geeft cruciale duidelijkheid en helderheid daar waar de kennis ontbreekt. Een wet geeft rugdekking aan alle betrokkenen. Als een medewerker in gesprek gaat met haar werkgever en leidinggevende, zijn de feiten en de wetten steunend. De grondwet en de wet zijn onweerlegbaar en zijn sterke *stepping stones* in het proces van bewustwording, is mijn ervaring."

Toen we bij de Provincie Utrecht een community bouwden voor iedereen die aan de slag wil met het thema gehoorverlies en werk, ging er een gejuich op toen de grondwet art 1 gewijzigd werd. Het nieuwe, aangepaste artikel 1 (17-01-2023) luidt nu: "Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, handicap, seksuele gerichtheid of op welke grond dan ook, is niet toegestaan. Deze wet biedt een fundamentele basis voor het gesprek over alles wat er nodig is op het gebied van gehoorverlies en werk. Bij weerstand en obstakels helpt de wet om bruggen te kunnen slaan."

Casper van der Velde

Directeur bij Berengroep

"Wetten zijn nodig om organisaties toegankelijk te maken. Al zo'n 20 jaar zijn wij bezig om Nederland toegankelijker te maken voor doven en slechthorenden. Een nobel streven, maar veel van onze activiteiten hadden geen bestaansrecht gehad zonder wet- en regelgeving. De Europese Dienstenrichtlijn leidde tot de aanpassing van de Nederlandse Telecomwet. Daarin staat sinds 2013 dat mensen met een beperking geen drempels mogen ervaren bij de toegang tot telefonie en internet. Naar aanleiding daarvan is de tekst- en beeldbemiddelingsdienst ontstaan, het huidige KPN Teletolk, waarmee doven en slechthorenden kunnen bellen. Ook de tolkvoorziening, dus het recht op een tolk Nederlandse Gebarentaal of een schrijftolk, bestaat dankzij de WMO en de Participatiewet. En het feit dat mensen die doof of slechthorend zijn gratis de Tolkcontact-app kunnen gebruiken, is alleen mogelijk dankzij de Zorgverzekeringswet."

Wij moeten al jaren moeite doen om organisaties zoals gemeenten, ziekenhuizen en ov-bedrijven over de streep te trekken hun verantwoordelijkheid te nemen. Maar de komst van de Europese Toegankelijkheidswet in 2025 schudt organisaties nu wakker. Met de nieuwe wet voor ogen is de belangstelling voor Tolkcontact Teletolk plotseling groot. Dat is onze snelle en goedkope oplossing voor organisaties om telefonisch bereikbaar te zijn voor doven en slechthorenden. Als directeur van Berengroep zien we dat deze wet de benodigde stok achter de deur is. Tegelijkertijd vind ik dat toegankelijkheid vanzelfsprekend moet zijn. Organisaties zouden, ook zonder verplichting in het vooruitzicht, altijd moeten zorgen dat iedereen in Nederland kan meedoen."

Per Gisolf

CEO bij Hoorexpert

"Nieuwe wetgeving kan maatschappelijke normen en waarden beïnvloeden, bijvoorbeeld door acceptatie van bepaalde gedragingen te stimuleren en mensen aan te zetten tot actie. Wetgeving weerspiegelt vaak bestaande waarden, maar kan ook awareness creëren door inclusieve maatregelen te verplichten en stigma's te verminderen. Specifieke regelgeving voor slechthorendheid kan slechthorenden actief ondersteunen en zorgen voor betere toegankelijkheid."

Voorlichting speelt een sleutelrol in het vergroten van bewustwording: campagnes, workshops en gastlessen laten mensen al op jonge leeftijd kennismaken met slechthorendheid. Hoorexpert streeft ernaar dit bewustzijn te bevorderen via programma's op scholen en het StHOORies-concept, waarin influencers en ambassadeurs verhalen van slechthorenden delen om het gesprek aan te gaan. Ook toegankelijkheidsinitiatieven, zoals werkplekaanpassingen, visuele signalen en ondertiteling, helpen slechthorenden en bevorderen de bewustwording bij een breder publiek. Met de komst van Auracast wordt het verschil tussen slecht- en goedgehoorden kleiner, doordat iedereen dezelfde technologie kan gebruiken. Goede wetgeving stimuleert bovendien innovatie en kan zo duurzame verbetering en steun voor slechthorenden realiseren. Samenwerking met de overheid is essentieel om structurele awareness en relevante wetgeving voor de lange termijn te bevorderen."

Andrea Berkelder

Adviseur Werkplek oplossingen bij Adviesbureau PlanPlan

"Een wet geeft kader, houvast en een aanknopingspunt om het gesprek aan te gaan. Maar ook zonder wetgeving moet inclusiviteit in onze ogen het uitgangspunt zijn. Simpelweg door elkaar te horen en te zien als mens. Dát is de kern van dienstverlening. Om dat te realiseren is het belangrijk om het taboe van slechthorendheid wordt doorbroken. Door er over te communiceren, kennis met elkaar te delen en open over te spreken kiezen steeds meer dienstverlenende organisaties voor meer inclusiviteit."

Een sprekend voorbeeld is ons traject binnen de Gemeente Amsterdam. Zij zorgden ervoor dat alle stadsloketten toegankelijk zijn voor bezoekers met gehoorverlies. Ook richtten we voor hen verschillende vergaderzalen in met een auditief communicatiesysteem, waardoor slechthorende medewerkers en bezoekers obstakelvrij kunnen deelnemen aan vergaderingen. Eén van hun medewerkers verwoordde na afloop onze samenwerking prachtig, namelijk: 'Dit is waar dienstverlening over gaat. Hier krijg ik nou energie van!'

Investeren in toegankelijkheid betaalt zich uit. Altijd. Ook zonder wetgeving realiseer je hiermee een win-winsituatie."

